

Klassekampen, aug 2020

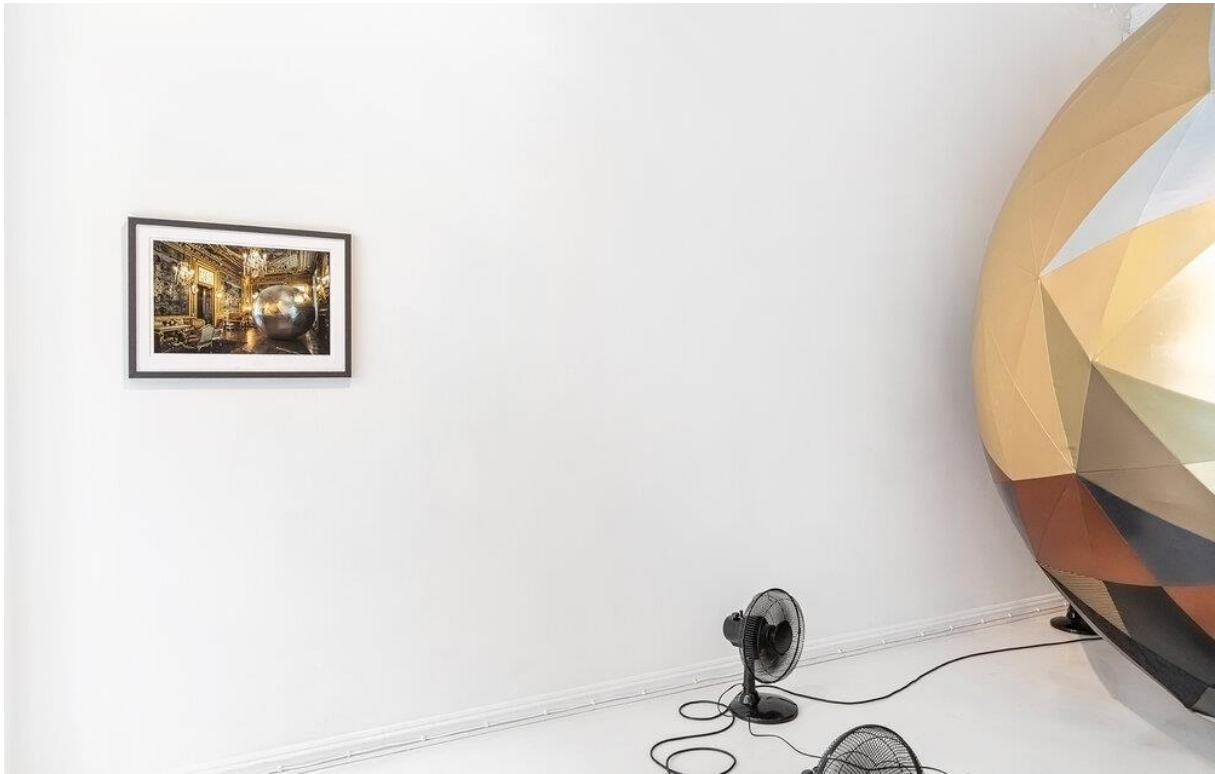
Hvileløs klode

AV KATRINE RØRBAKKEN LUND

Truncated Icosahedron – Site II av Inger Bergström og Lotte Nilsson-Välímáa. Soft Galleri. Foto: Øystein Thorvaldsen.

En gedigen ball av glinsende stoff ligger og puster hvileløst i Rådhusgata denne sommeren. Med geometri, eldgamle håndverkstradisjoner og enkle bordvifter forteller den meg hvor liten jeg egentlig er i den store sammenhengen. Utstillingen *Truncated Icosahedron – Site II* av Inger Bergström og Lotte Nilsson-Välímáa er å se i Soft Galleri fra 25. juni til 8. august.

Truncated Icosahedron – Site II av Inger Bergström og Lotte Nilsson-Välímää. Soft Galleri. Foto: Øystein Thorvaldsen.

Den siste dagen i juni er en varm sommerdag. På vei over plassen foran det nye Deichmanske Bibliotek møter jeg på folk i badetøy og glinsende av solkrem og svette på vei til den nye badebydelen. Oppover gatene i Kvadraturen er det stille, støvete og stekende. Sommerferien har allerede startet i Rådhusgata, kunstgallerienes hovedåre. Jeg nærmer meg nummer 20, og før jeg kikker inn gjennom det store vinduet til Soft Galleri kan jeg høre mystiske lyder. En metallisk, hul bankelyd og noe som høres ut som tung pusting, luft som presses inn og ut. En høyttaler i hjørnet over utstillingsvinduet sender ut lyder av noe som virker fremmed i gatebildet.

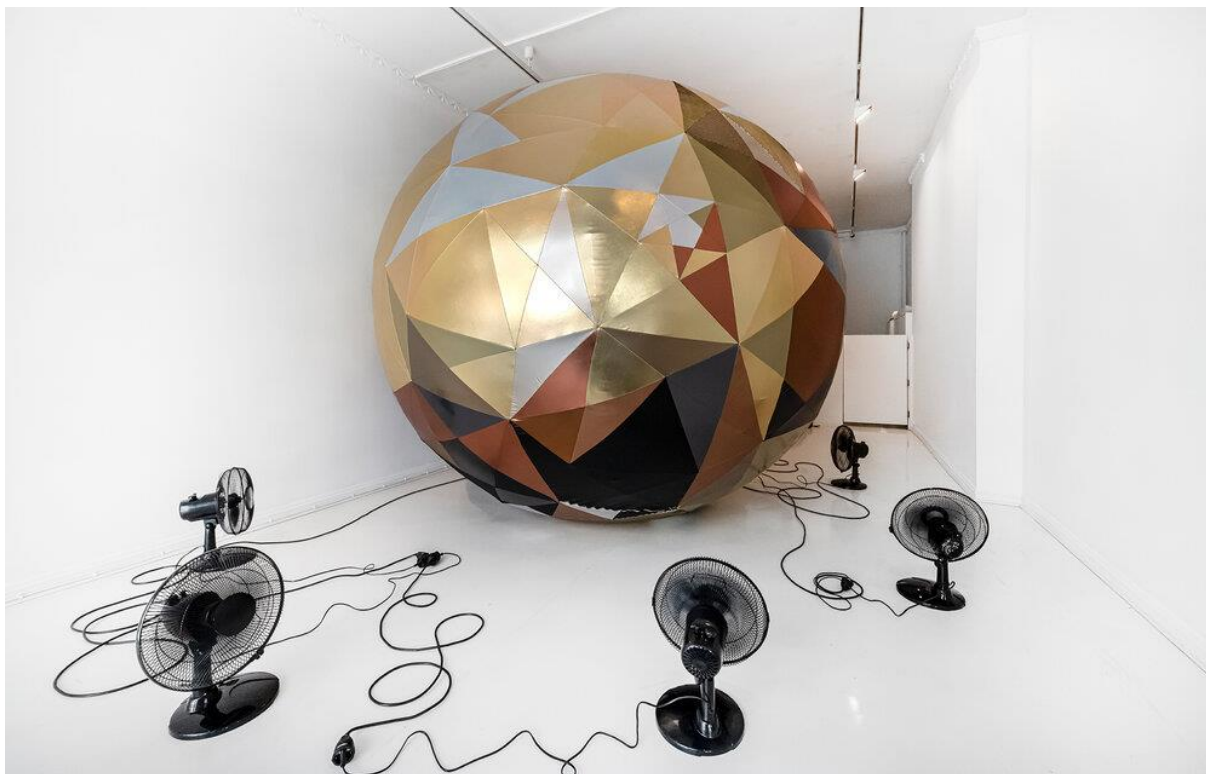
Når jeg kikker inn er det første jeg ser en video på en skjerm. Et sølvskimrende mykt legeme dras bortover gulvet til de underlige lydene. Rommet er et barokkinspirert palass med snirklede akantusranker og overdådige profiler i skinnende gull. Krystallysekroner henger fra det dekorerte taket og opplyser rommet i stemningsfull dunkelhet. Mellom polstrede møbler med gullbelagte løveføtter og juvelrøde persiske tepper, vokser det sølvglinsende myke legemet, som pumpes langsomt opp med luft. To museumsvakter, eller voktere, dytter, flytter, berører, stryker over sølv huden på kroppen som vokser til et enormt vesen, og leder det langsomt gjennom palassets rom og haller.

Truncated Icosahedron – Site II av Inger Bergström og Lotte Nilsson-Välímáa. Soft Galleri. Foto: Øystein Thorvaldsen.

Videre inn gjennom utstillingsvinduet møtes jeg av et enormt sfærisk legeme som nesten fyller rommet fra vegg til vegg og gulv til tak - 3 meter i diameter. Den digre kloden som er sydd sammen av glinsende stoffer i gull og kobber, oker og svart ligger ved nærmere øyesyn og dupper frem og tilbake i en hvileløs vektskiftebevegelse, omgitt av en rekke enkle bordvifter. Luftstrømmen dytter den enorme ballen mellom seg i en bevegelse som ikke går noen steder, men som gjør den levende, pustende, i en evig streven etter å unnsnippe. Det som umiddelbart er påfallende er den overveldende størrelsen, og jeg innser raskt at den er altfor stor til å få plass gjennom døren. Dette skaper en slags opplevelse av dissonans, det er noe som ikke helt stemmer. Den langsomt vuggende bevegelsen bidrar til følelsen av undring og mildt ubehag, og jeg kjenner en slags lett klaustrofobi på skulpturens vegne. Det blir også en påminnelse om min egen ubetydelige størrelse i det store altet og utløser de eksistensielle tankene som alltid ligger og ulmer der rett under overflaten i sinnet.

Tekstilskulpturen i videoen er første versjon av arbeidet, med tittel *Truncated Icosahedron – Site I*, og museumsvaktene er kunstnerne selv, Inger Bergström og Lotte Nilsson-Välímáa. Videoen dokumenterer skulpturens installasjon i palasset Hallwylska Museet i Stockholm. Skulpturen i gallerirommet er en ny versjon: *Truncated Icosahedron – Site II*. Fargene i den nye skulpturen er inspirert av de barokke interiørene i palasset, og står i kontrast til Soft Galleri sitt enkle, rene og hvite interiør (sett bort fra detaljer i stukkaturen, som hincer om nyklassisistisk arkitektur). I prosjektet har Bergström og Nilsson-Välímáa sett på sammenhengen mellom arkimediske legemer (geometrisk konstruerte sfæriske legemer fra todimensjonale flater) og tredimensjonale lappetepper. Det utgjør altså et møte mellom geometriens verden og tekstilt håndverk, i form av monumental skulptur og dens relasjon til arkitekturen.

Truncated Icosahedron – Site II av Inger Bergström og Lotte Nilsson-Välímáa. Soft Galleri. Foto: Øystein Thorvaldsen. Utstillingen til Bergström og Nilsson-Välímáa berører mange ulike felt og vekker et antall assosiasjoner - til kloden vår og klimakrisen, til vår egen ubetydelighet i det store altet og til de mer abstrakte geometriske og vitenskapelige problemer. For meg er likevel begeistringen aller størst over lappeteknikken, som ligger mitt hjerte nær. Det tekstile håndverket, særlig i lappeteknikk og mosaikksøm, der man bygger flater ved å sy sammen geometriske former av stoff, har en lang tradisjon helt tilbake til oldtidens Egypt og Kina. Og i takt med den industrielle revolusjonen fikk også tekstilindustrien en oppsving på 17- og 1800-tallet, noe som gjorde tekstiler mer tilgjengelig. Lappeteppet er, litt som matretten lapskaus, assosiert med nøysomhet. Det er en håndverkstradisjon som har dreid seg om å bruke opp rester og avkapp for å skape noe nytt og varmende. Tekstilkunstens tilsynelatende evige tilknytning til det kvinnelige, hjemlige, nære og intime har i lange tider ført til at den er blitt avfeid som ubetydelig. Mens i dette prosjektet verken overtar den fullstendig eller blir feid vekk. Den får den plassen den fortjener, sammensydd i en større helhet.

Utstillingen *Truncated Icosahedron – Site II* kan varmt anbefales å oppleve fra gaten i hele juli, og fra innsiden når den åpner for publikum i sin siste uke, fra 3. til 8. august. Ved utstillingens slutt den 8. august vil det arrangeres en finissage med kunstnersamtale. Mer informasjon kommer i Soft Galleri sine egne kanaler på nett og sosiale medier.

Referanser:

Bergström, Inger. "Textilkonsten är död, leve textilkonsten?". I *Ode til en vaskeklut, hymne til en tiger*. Oslo: Norske Tekstilkunstnere, 2017.

Bergström, Inger. Truncated Icosahedron. 2018. <http://ingerbergstrom.se/collaborative-project-1/>

Nilsson-Välímáa, Lotte. TRUNCATED ICOSAHEDRON – SITE II SOFT Gallery. 2021. <https://darkpink.se/post/654799389284581376/truncated-icosahedron-site-ii-soft-gallery>

Soft Galleri. Inger Bergström og Lotte Nilsson-Välímáa: Truncated Icosahedron – Site II. 2021. <https://www.softgalleri.no/utstillinger/inger-bergstrom-og-lotte-nilsson-valimaa/>

Stähr, Unn. *Applikasjon og mosaikksøm*. Oslo: Ernst G. Mogensens forlag, 1969.

Svennås, Elsie. *Applikering - lappeteknikk, quilting*. Oslo: J. W. Cappelens Forlag, 1979.

July 17, 2021